

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Jeg ved ikke, hvorfor fru Vibeke Peschardt er sikker på, at et almindeligt brug på 70 ha altid har plads til en medhjælper. Det tvivler jeg meget på at der altid er plads til. Det er derfor, at jeg vil tilrettelægge et familiebrug, hvor der er plads til det, med den husdyrproduktion, der skal til. Hvad der er plads til i dag, ved man ikke om 5 år, men vi laver landbrugslovgivning for 5 år.

Det andet, jeg vil sige, er om kursændring i politik. Ja, det tror jeg nok jeg kan sige hr. Christian H. Hansen kender alt til, måske også betydelig mere end jeg nogen sinde vil komme til. Det er i hvert fald helt sikkert. Jeg har udtalt, og det har jeg stået ved her i dag, at byggekloidsmodellen er meget fornuftig, for jeg tror, den giver et fornuftigt generationsskifte. Det var dét, jeg udtalte ganske positivt. Jeg sagde også, at der er taget hensyn til vandmiljøplanen i den nye lovgivning, vore våde enge osv. er der taget hensyn til. Det var positive ting. Jeg sagde også negative ting. Hvordan Ritzau udlægger det, ved jeg ikke, men jeg har gentaget nøjagtig det samme her i dag.

Så til hr. Touborg: Jeg jeg har sagt, at der skal være harmoni i det, og sidder man på 250 dyreenheder, er det i hvert fald rimeligt at kræve de 150 ha. Så har man en chance for at lave en heltidsbedrift, der er i harmoni med sig selv. Sætter vi så betingelserne op f.eks. på miljøområdet, er det også rimeligt, at vi siger til den mand: Nu har vi strammet op på betingelserne. Det kræver mere jord. Så skal han også have lov til det.

Det er ikke en strukturudvikling, som landmændene vil for enhver pris. Det er en strukturudvikling. Folketinget tvinger landmanden til. Vi skal også være opmærksomme på, at vandmiljøplanen jo giver en strukturudvikling. Det har vi jo selv været med til at vedtage. Her lader man, som om det altid er landmanden, der for enhver pris vil en strukturudvikling; nej, han tvinges også i høj grad til det.

Kristen Touborg (SF):

Som det allerede er nævnt tidligere i debatten her i dag, blev der i 1989 gennemført en meget voldsom liberalisering af landbrugsloven, en lovændring, som landdistrikter og landbruget – her forstået som almindelige bønder – har haft store problemer med lige siden, fordi lovændringen gav næsten uindskrænkede udvidel-

sesmuligheder for landmænd, der har volumensyge.

Så udviklingen i 1990'erne er gået mod centralisering, industrialisering og masseproduktion af fødevarer i en fart, som vi aldrig har kendt tidligere. Den udvikling var årsag til, at SF rejste en forespørgselsdebat i april for 2 år siden, hvilket ganske rigtigt som nævnt af Socialdemokratiets ordfører blev starten til dette lovinitiativ.

Denne udvikling hen imod de meget store enheder og masseproduktionen skal det lovfor-slag, som vi behandler i dag, så søge at vende, således at gårdslagtinger stoppes, så der kan bevares flest muligt bæredygtige landbrugs-ejendomme, bl.a. ved at sikre, at fortrinsstillingen bliver reel og bliver øget, og især ved, at den ikke vedblivende administreres som et gummistempel for landmænd med volumensyge, og at den tiltagende masseproduktion af fødevarer vendes til produktion af kvalitetsfødevarer på et bæredygtigt grundlag.

Det søges sikret, at der bliver harmoni mellem produktion, natur og miljø, at der bliver dyrevelfærd på et ordentligt niveau, at besætningsstørrelsen hos den enkelte landmand begrænses, samt at fjerneje modvirkes gennem en væsentlig begrænsning af forskellige selskabskonstruktioners muligheder for at erhverve disse landbrugsejendomme. Hensigten er at bevare fælles ejendomsret som f.eks. andelsbrug og sikre familiebrugets overlevelse. Altså hensigten er at bevare selvejet, herunder fællesejendomsretten som f.eks. andelslandbrug, og sikre familiebrugets overlevelse.

SF er enig i alle disse overordnede mål med lovforslaget, dem kan vi støtte, men vi er langt fra overbevist om, at de redskaber, der anvises til at nå målet, vil være tilstrækkelige. Vi mener, det vil være klogt at forbedre redskaberne på en række konkrete områder. Jeg skal her bare nævne nogle få eksempler: Antal dyreenheder pr. bedrift bør reduceres fra 750 til 500. Reglerne om fortrinsstilling bør også gælde ved forpagtning under hensyn til den foreslåede ændring af samdriften fra fem ejendomme til 300 ha. Jordbrugskommissionerne bør nedlægges og deres opgaver overgå til amterne. Den nuværende sammensætning af kommissionerne forekommer ganske usædvanlig, idet flertallet er organisationsrepræsentanter, som dermed er med til at administrere og kontrollere sig selv. Det tror jeg faktisk ikke findes andre steder i det administrative statslige system, altså et sy-